

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2007-2008

6 MEI 2008

Voorstel van resolutie betreffende het proces van Oslo en een verdrag over clustermunitie

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN EN VOOR DE LANDSVERDEDIGING UITGEBRACHT DOOR MEVROUW HERMANS

I. Inleiding

De commissie heeft dit voorstel van resolutie besproken tijdens haar vergaderingen van 22 januari en 6 mei 2008.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2007-2008

6 MAI 2008

Proposition de résolution concernant le processus d'Oslo et une convention relative aux armes à sous-munitions

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES ET DE LA DÉFENSE PAR MME HERMANS

I. Introduction

La commission a examiné la proposition de résolution qui fait l'objet du présent rapport au cours de ses réunions des 22 janvier et 6 mai 2008.

Samenstelling van de commissie / Composition de la commission :

Voorzitter / Présidente : Marleen Temmerman.**Leden / Membres :**

CD& N-VA	Sabine de Bethune, Els Schelfhout, Miet Smet, Elke Tindemans.
MR	Alain Destexhe, Philippe Monfils, François Roelants du Vivier.
Open VLD	Margriet Hermans, Paul Wille.
Vlaams Belang	Jurgen Ceder, Karim Van Overmeire.
PS	Anne-Marie Lizin, Olga Zrihen.
SP.A-VI. Pro	Geert Lambert, Marleen Temmerman.
CDH	Jean-Paul Procureur.
Écolo	Josy Dubié.

Plaatsvervangers / Suppléants :

Wouter Beke, Nahima Lanjri, Pol Van Den Driessche, Els Van Hoof, Tony Van Parys.
 Jacques Brotchi, Alain Courtois, Marie-Hélène Crombé-Berton, Christine Defraigne.
 Nele Lijnen, Martine Taelman, Patrik Vankrunkelsven.
 Anke Van dermeersch, Freddy Van Gaeve, Joris Van Hauthem.
 Sfia Bouarfa, Joëlle Kapompolé, Philippe Mahoux.
 Bart Martens, Guy Swennen, Myriam Vanlerberghe.
 Anne Delvaux, Marc Elsen.
 José Daras, Isabelle Durant.

*Zie :***Stukken van de Senaat :****4-502 - 2007/2008 :**

Nr. 1 : Voorstel van resolutie van mevrouw de Bethune c.s.
 Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

*Voir :***Documents du Sénat :****4-502 - 2007/2008 :**

N° 1 : Proposition de résolution de Mme de Bethune et consorts.
 N°s 2 et 3 : Amendements.

II. Inleidende uiteenzetting door mevrouw de Bethune, hoofdindiener van het voorstel van resolutie

Het voorliggende voorstel van resolutie kan rekenen op de steun van de overgrote meerderheid van de politieke fracties in de Senaat.

Het is belangrijk de diepe betrokkenheid van ons land bij het Oslo-proces in de verf te zetten en aan te dringen dat alles in het werk wordt gesteld om zoveel mogelijk andere landen te overtuigen om het gebruik van clustermunities te verbieden. Bovendien moeten de slachtoffers van clustermunitie en hun families begeleid worden op fysiek, psychologisch, sociaal en economisch vlak.

België heeft als één van de eerste landen ter wereld op 8 mei 2006 het verbod op submunitie ingeschreven in haar wapenwet. Zowel het Europees parlement als de Verenigde Naties hebben ondertussen opgeroepen tot een verbod van clustermunitie en 200 NGO's hebben het probleem wereldwijd aangekaart.

Van 19 tot 30 mei 2008 wordt in Dublin een diplomatieke conferentie over clustermunitie georganiseerd. Met dit voorstel van resolutie kan ons land opnieuw een signaal geven aan de internationale gemeenschap.

III. Bespreking

Considerans

Punten A en B

Amendement nr. 3

De dames Hermans en Lijnen dienen een amendement in (amendement nr. 3, stuk Senaat, nr. 4-502/2) dat ertoe strekt de term «submunitie» te vervangen door de term «explosieve submunitie».

Volgens mevrouw Lijnen betreft dit een technische verbetering omdat de term «submunitie» te ruim is. Door het amendement wordt rook-en lichtmunitie niet geïsoleerd en kan de krijgsmacht deze nog gebruiken voor de opleiding van de troepen.

Mevrouw de Bethune vraagt zich af of submunitie niet altijd explosief is.

Mevrouw Lijnen antwoordt ontkennend: rook-en lichtmunitie zijn niet explosief.

De vertegenwoordiger van de minister van Landverdediging waarschuwt voor een te beperkte definitie van het begrip «submunitie». Hierdoor zou het onderhandelingsresultaat van de conferentie van Dublin alleen maar gehypothetheerd worden. Men viseert

II. Exposé introductif de Mme de Bethune, auteur principale de la proposition de résolution

La proposition de résolution en discussion peut compter sur le soutien de la toute grande majorité des groupes politiques au Sénat.

Il est important de mettre en exergue la profonde implication de notre pays dans le processus d'Oslo et d'insister pour que tout soit mis en œuvre afin de convaincre un maximum d'autres pays d'interdire l'utilisation d'armes à sous-munitions. Il faut en outre veiller à ce que les victimes d'armes à sous-munitions et leurs familles soit accompagnées sur les plans physique, psychologique, social et économique.

Le 8 mai 2006, la Belgique a été l'un des premiers pays au monde à inscrire l'interdiction des sous-munitions dans sa loi sur les armes. Depuis lors, tant le Parlement européen que les Nations unies ont appelé à une interdiction des sous-munitions et 200 ONG ont porté le problème sur la scène internationale.

Du 19 au 30 mai 2008 aura lieu, à Dublin, une conférence diplomatique sur les armes à sous-munitions. La proposition de résolution à l'examen offre à notre pays une nouvelle occasion d'adresser un signal à la communauté internationale.

III. Discussion

Considérants

Points A et B

Amendement n° 3

Mmes Hermans et Lijnen déposent un amendement (amendement n° 3, doc. Sénat n° 4-502/2), qui vise à remplacer le mot «sous-munitions» par les mots «sous-munitions explosives».

Mme Lijnen précise qu'il s'agit d'une correction technique, le terme «sous-munitions» ayant une portée trop large. L'amendement permet d'exclure du champ d'application les munitions fumigènes et éclairantes, de manière que les forces armées puissent encore les utiliser pour la formation des troupes.

Mme de Bethune se demande si des sous-munitions ne sont pas toujours explosives.

Mme Lijnen répond par la négative: les munitions fumigènes et éclairantes ne sont pas explosives.

Le représentant du ministre de la Défense met en garde contre une définition trop restrictive de la notion de «sous-munitions», qui risquerait d'hypothéquer les résultats des négociations de la conférence de Dublin. L'on vise les munitions qui posent problème sur le

munitie die een humanitair probleem stelt en het begrip submunitie moet in deze zin ruim genoeg worden gedefinieerd.

Mevrouw Zrihen en mevrouw de Bethune zijn van oordeel dat het algemene het specifieke omvat: hoe algemener men blijft, hoe zekerder men is dat het doel zal worden bereikt.

De heer Van Nieuwkerke verwijst naar het begrip « slimme clustermunitie », munitie die zelfvernietigend werkt en die onder meer in Frankrijk wordt geproduceerd. Sommige landen pleiten er voor om dergelijke munitie te weren uit de discussie tijdens de conferentie van Dublin. De vraag is of hiervan melding moet gemaakt worden in het voorliggende voorstel van resolutie?

De vertegenwoordiger van de minister van Landsverdediging legt uit dat de definitie van de term « submunitie » uiteraard zal besproken worden tijdens de conferentie van Dublin en in die zin is het te verwachten dat de zogenaamde slimme clustermunitie aan bod zal komen.

Het amendement nr. 3 wordt ingetrokken.

Aanbevelingen

Punten 1, 2 en 3

Amendement nr. 4

De dames Hermans en Lijnen dienen een amendement in (amendement nr. 4, stuk Senaat, nr. 4-502/2) dat er eveneens toe strekt in de aanbevelingen de term « submunitie » te vervangen door de term « explosieve submunitie ».

Gezien de bespreking van het amendement nr. 3 (zie *supra*), wordt ook het amendement nr. 4 ingetrokken.

Punt 1bis (nieuw)

Amendement nr. 2

Het amendement nr. 2 van de heer Dallemagne (stuk Senaat, nr. 4-502/2) wordt overgenomen door de heer Procureur.

De heer Procureur legt uit dat het punt 1bis (nieuw) een aanbeveling inhoudt om de andere lidstaten van de Europese Unie te overtuigen het verbod op anti-persoonsmijnen om te zetten in hun nationale wetgeving.

De heer Van Nieuwkerke merkt op dat het verbod op anti-persoonsmijnen, waarvan sprake in het amendement nr. 2, niet het voorwerp is van het voorliggende voorstel van resolutie. Daarenboven is het

plan humanitaire. Dès lors, la notion de « sous-munitions » doit être définie d'une manière suffisamment large.

Mme Zrihen et Mme de Bethune estiment que le général englobe le particulier: plus on reste général, plus on est sûr que l'objectif sera atteint.

M. Van Nieuwkerke renvoie à la notion de « sous-munitions intelligentes », munitions qui s'autodétruisent et qui sont fabriquées notamment par la France. Certains pays plaident pour que l'on écarte ce type de munitions des discussions de la Conférence de Dublin. La question se pose de savoir s'il faut en faire état dans la proposition de résolution à l'examen.

Le représentant du ministre de la Défense explique que la définition du terme « sous-munitions » fera bien entendu l'objet d'une discussion lors de la conférence de Dublin, et il est donc prévisible que le thème des « sous-munitions intelligentes » y sera abordé.

L'amendement n° 3 est retiré.

Recommandations

Points 1, 2 et 3

Amendement n° 4

Mmes Hermans et Lijnen déposent un amendement (amendement n° 4, doc. Sénat, n° 4-502/2), visant également à remplacer dans les recommandations le mot « sous-munitions » par les mots « sous-munitions explosives ».

Étant donné la discussion de l'amendement n° 3 (*cf. supra*), l'amendement n° 4 est également retiré.

Point 1bis (nouveau)

Amendement n° 2

L'amendement n° 2 de M. Dallemagne (doc. Sénat, n° 4-502/2) est repris par M. Procureur.

Ce dernier explique que le point 1bis (nouveau) comprend une recommandation visant à convaincre les autres États membres de l'Union européenne de traduire dans leur droit national l'interdiction des mines antipersonnel.

M. Van Nieuwkerke fait remarquer que la proposition de résolution à l'examen ne vise pas l'interdiction des mines antipersonnel dont il est question à l'amendement n° 2. En outre, il est plutôt irréaliste

eerder onrealistisch zo'n verbod te willen aanbevelen net voor de conferentie van Dublin.

Ook mevrouw de Bethune twijfelt of dergelijke aanbeveling relevant is met het oog op het debat over clustermunities. Mevrouw Zrihen sluit zich hierbij aan.

Het amendement nr. 2 wordt ingetrokken.

Punt 7

Amendement nr. 1

De heer Roelants du Vivier dient een amendement in (amendement nr. 1, stuk Senaat, nr. 4-502/2) dat ertoe strekt punt 7 te wijzigen. Punt 7 voorziet dat alleen de buurlanden moeten worden overtuigd van het belang van het Oslo-proces, terwijl de heer Roelants du Viver pleit voor een ruimere stellingname, te weten een gemeenschappelijk standpunt binnen de Europese Unie.

De heer Van Nieuwkerke is van oordeel dat het vinden van een dergelijk gemeenschappelijk standpunt binnen de Europese Unie nog voor de conferentie van Dublin een zeer zware opdracht is.

Volgens mevrouw de Bethune verzwakt het amendement in feite het voorstel van resolutie omdat een gezamenlijke stellingname binnen de Europese Unie inderdaad zeer moeilijk te verwezenlijken zal zijn voor de conferentie van Dublin.

Mevrouw Zrihen merkt op dat het goedkeuren van een gemeenschappelijk standpunt door de Europese Unie inzake het Oslo-proces in het vooruitzicht van het Franse voorzitterschap, dat in juni 2008 aanvangt, een moeilijke zaak dreigt te worden. Het Franse standpunt over clustermunities op de conferentie van Wenen van 22 en 23 februari 2007 is niet aanvaardbaar, maar wel duidelijk genoeg. Het maakt een onderscheid tussen verscheidene soorten clustermunities: enerzijds is het gewonnen voor het onmiddellijke verbod op de gevaarlijkste clustermunities, en anderzijds meent het dat bepaalde soorten clustermunities op termijn moeten worden verboden, terwijl ze gedurende een overgangperiode nog kunnen worden geaccepteerd. Andere soorten clustermunities, zoals de « Bonus » of de « Apache » blijven bestaan.

Op de conferentie van Dublin moet alles in het werk worden gesteld om tot een gemeenschappelijk standpunt over clustermunities te komen.

Het amendement nr. 1 wordt ingetrokken.

de vouloir recommander une telle interdiction juste avant la conférence de Dublin.

Mme de Bethune émet également des doutes quant à la pertinence d'une telle recommandation dans le cadre du débat sur les sous-munitions. Mme Zrihen se rallie à ce point de vue.

L'amendement n° 2 est retiré.

Point 7

Amendement n° 1

M. Roelants du Vivier dépose un amendement (amendement n° 1, doc. Sénat, n° 4-502/2), tendant à modifier le point 7, qui demande de convaincre surtout les pays voisins de l'importance du processus d'Oslo, alors que l'intervenant plaide pour une prise de position plus large, à savoir une position commune de l'Union européenne.

M. Van Nieuwkerke estime que parvenir à une telle position commune au sein de l'Union européenne avant même la conférence de Dublin constitue une très lourde tâche.

Selon Mme de Bethune, l'amendement constitue un affaiblissement de fait de la proposition de résolution parce qu'il sera effectivement très difficile pour l'Union européenne d'adopter une position commune avant la conférence de Dublin.

Mme Zrihen relève que l'adoption d'une position commune de l'Union européenne sur le processus d'Oslo risque de poser problème dans la perspective de la présidence française qui commence en juin 2008. La position française adoptée sur les sous-munitions lors de la conférence de Vienne des 22 et 23 février 2007 n'est pas acceptable, mais suffisamment claire. Elle fait la distinction entre différents types d'armes à sous-munition: d'une part, elle est favorable à l'interdiction immédiate des armes à sous-munition les plus dangereuses et, d'autre part, elle considère que certains types de ces armes devraient être interdits à terme, mais demeureraient acceptables pendant des périodes transitoires. D'autres types de ces armes resteraient maintenus, comme celles de type « Bonus » ou « Apache ».

Lors de la conférence de Dublin, il faut tout mettre en œuvre pour arriver à un point de vue commun sur l'interdiction des armes à sous-munitions.

L'amendement n° 1 est retiré.

Amendement nr. 5

Mevrouw de Bethune c.s. dienen een amendement in (amendement 5, stuk Senaat, nr. 4-502/3) dat ertoe strekt in punt 7 de woorden «en vooral de buurlanden» te schrappen. Het voorstel van resolutie wordt op deze manier sterker geformuleerd.

Het amendement nr. 5 wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

IV. Stemmingen

Het geamendeerd voorstel van resolutie wordt eenparig aangenomen door de 9 aanwezige leden.

*
* *

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,

Margriet HERMANS.

De voorzitter,

Marleen TEMMERMAN.

*
* *

**Tekst aangenomen door de commissie
(zie stuk Senaat, nr. 4-502/5 - 2007/2008)**

Amendement n° 5

Mme de Bethune et consorts déposent un amendement (amendement n° 5, doc. Sénat, n° 4-502/3) tendant à supprimer, au point 7, les mots «, et surtout nos voisins,». La proposition de résolution est ainsi formulée de manière plus incisive.

L'amendement n° 5 est adopté à l'unanimité des 9 membres présents.

IV. Votes

La proposition de résolution amendée est adoptée à l'unanimité des 9 membres présents.

*
* *

Confiance a été faite à la rapporteuse pour la rédaction du présent rapport.

La rapporteuse,

Margriet HERMANS.

La présidente,

Marleen TEMMERMAN.

*
* *

**Texte adopté par la commission
(voir le doc. Sénat, n° 4-502/5 - 2007/2008)**